

УДК 314.711.13

Є. Матвійшин,
Ю. Фабрика

ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК ПРІОРИТЕТ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ЇХ РОЗВИТКУ

Розглянуто проблеми активізації розвитку сільських територій. Проаналізовано способи залучення інвестицій в аграрний сектор вітчизняної економіки. Запропоновано реалізувати проекти, які фінансуються із залученням коштів державних фондів. Показано доцільність здійснення стратегічного планування розвитку сільських територій відповідно до принципу субсидіарності.

Ключові слова: аграрний сектор, сільські території, інвестиційна привабливість, сталий розвиток, стратегічне планування.

Аграрний сектор не лише забезпечує продовольчу безпеку держави, але й впливає на соціально-економічний стан суспільства. Виробничий потенціал агропромислового комплексу (далі – АПК) скерований на виробництво продовольства і забезпечення сировиною переробної промисловості. Окрім того, аграрний сектор займає вагоме місце у структурі загального експорту країни (12 – 15%), здебільшого завдяки реалізації продовольчої сировини [1].

У той же час в аграрних підприємствах України технічний парк зношений на 80%, є дефіцит тракторів і комбайнів, зношені тваринницькі приміщення, бракує овочесховищ, не використовуються земельні ресурси. Наприклад, на Львівщині 744 тис. га орної землі, з яких обробляється 548 тис. га, а пустує майже 200 тис. га [2]. Технічне переозброєння АПК дуже залежить від залучення та освоєння інвестицій.

Низький рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва не дає можливості утримувати, а тим більше розвивати соціальну інфраструктуру сільських територій. Це ускладнює й без того песимістичну картину сучасного побуту сільських жителів, призводить до трудової міграції, обезлюднення сільських поселень та їх занепаду. Отже, актуальним завданням є пошук шляхів залучення ресурсів для розвитку аграрного сектора, що може сприяти відновленню основних фондів сільськогосподарських підприємств та соціальної інфраструктури сіл і селищ.

Питання формування інвестиційних джерел та механізмів державної підтримки інвестиційної привабливості аграрного сектора України досліджували А. Гайдуцький [3], С. Дем'яненко [4], І. Кириленко [5], М. Латинін з колегами [6], П. Саблук [7] та інші. У багатьох наукових публікаціях розглядалися питання збереження потенціалу сільських територій і відновлення аграрного сектора економіки. Частина дослідників звертали увагу на галузевий підхід до розвитку аграрного сектора [8, 9]. О. Крайник виділила складові механізми державного регулювання інвестиційної діяльності [10]. Деякі науковці зосереджують увагу на управлінському аспекті [11] та на ролі органів влади у плануванні соціально-економічного розвитку села [12]. Заслужують на увагу публікації, присвячені системному аналізу розвитку сільських територій і відповідним процесам управління на різних рівнях [13].

Багатогранність проблем розвитку сільських територій вимагає додаткового дослідження. Важливим чинником відновлення потужностей аграрного сектора та інфраструктури є активізація залучення ресурсів для розвитку сільських територій. Зокрема, вимагає детальнішого дослідження такий напрям стимулювання розвитку аграрної сфери, як підвищення її інвестиційної привабливості. У статті зроблено спробу визначити шляхи підвищення інвестиційної привабливості сільських територій у процесі стратегічного планування на засадах їх сталого розвитку.

Інвестиційна привабливість – це сукупність чинників, які зумовлюють прийняття інвесторами рішення щодо вибору об’єктів інвестування. Сприятливі підвищенню інвестиційної привабливості аграрного сектора України можуть як місцеві територіальні громади, так і адекватні механізми державного регулювання. Інвестиції в цей сектор дадуть можливість інвесторам досягати відносно стабільних надходжень у майбутньому, оскільки попит на сільськогосподарську продукцію завжди актуальний, адже вона задовольняє одну з основних потреб людства.

Більшість розвинутих країн зосереджується на технічному переозброєнні аграрного сектора, скеруванні інвестицій на модернізацію основних фондів, механізацію та автоматизацію технологічних процесів, що у підсумку призводить до скорочення виробничих затрат і зменшення собівартості сільськогосподарської продукції.

Враховуючи близькість кордонів України до Європейського Союзу (далі – ЄС), вітчизняна сільськогосподарська продукція може бути конкурентоспроможною на європейських ринках за умови відповідного рівня її собівартості. Тому в Україні інвестиції в аграрний сектор доцільно скерувати у ті об’єкти, які забезпечують належне зберігання продукції (сховища), її вирощування (теплиці закритого типу, приміщення з вирощування худоби і птиці), виробництво і зберігання кормів. Наслідком цих заходів стане підтримка конкурентоспроможності продукції завдяки її якості і меншій собівартості. Прибутковість підприємств АПК, своєю чергою, дасть можливість підтримати інфраструктуру сільських поселень.

Аналіз стану інвестування в аграрну сферу України показав позитивні тенденції. Наприклад, майже щороку зростали обсяги іноземних інвестицій в АПК України (табл. 1). Проте частка іноземних інвестицій в АПК не перевищує 6% їх загального обсягу [14]. Отже, існують резерви їх збільшення, на пошук яких повинні бути скеровані зусилля зацікавлених сторін.

Таблиця 1

Обсяги прямих іноземних інвестицій та вкладень в основний капітал у сільському господарстві України (станом на кінець року), млн дол. [15]

Вкладення	Роки						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Прямі іноземні інвестиції	224	310	404	557	813	793	838
Вкладення в основний капітал	634	980	1447	1849	3378	1193	1523

До зацікавлених сторін належать як жителі сільських територій, виразником інтересів яких є відповідні органи місцевого самоврядування, так і держава загалом в особі відповідних органів державної влади. Адже підтримка аграрного сектора сприятиме

підтримці матеріальної бази та інфраструктури сільських територій, зменшенню соціальної напруги та гостроти демографічних проблем села, збереженню духовної та матеріальної культури сільських територій.

Доцільно виокремити групи проблем, які стоять на перешкоді ширшому припливу інвестицій у вітчизняний АПК. Зокрема, закордонних та українських інвесторів насторожує високий рівень ризику з огляду на нестабільність у політиці, правова невпорядкованість [16], клановість та корупція [17]. Вирішити згадані проблеми можна за умови удосконалення інструментів державного регулювання та налагодження взаємодії з громадськими організаціями та бізнес-середовищем.

Інструменти державного впливу на процеси інвестування аграрного сектора можна згрупувати за такими трьома механізмами:

- економічний, який охоплює грошово-кредитні та фіскальні інструменти впливу на ділову активність;
- адміністративний, який охоплює дії з реєстрації, контролю діяльності та ціноутворення, сертифікації, ліцензування;
- правовий, який передбачає виконання регуляторних дій, прийняття нормативних актів як місцевими, так і центральними органами влади, забезпечує функціонування двох попередніх механізмів.

Важлива роль у забезпеченні процесів відтворення виробничо-технічного потенціалу аграрного сектора відводиться системі державної підтримки сільськогосподарських виробників. Потужні агроформування завдяки концентрації коштів та масштабності виробництва стають самодостатніми, здатними менш болісно сприймати зміни кон'юнктури на ринку сільськогосподарської продукції. Для менших агропідприємств важливо відчувати державну підтримку в аспекті дотримання принципу справедливості при розподілі бюджетних коштів (наприклад, у формі дотацій), формуванні спеціальних режимів оподаткування тощо. Державні дотації повинні виступати "каталізаторами" інвестицій в аграрний сектор.

Дискусійним залишається питання застосування іншого стимулятора інвестицій – запровадження ринку землі. Прихильники його застосування стверджують, що лише ринок земель допоможе знайти ефективного власника землі, який сприятиме залученню інвестицій, збереженню села та раціональному використанню землі [18]. За даними досліджень, проведених у 2011 р., противників цієї ідеї серед керівників сільгоспідприємств побільшало до 44,2%, серед фермерів – до 43,5%. Серед власників паїв відсоток противників купівлі-продажу земель становить 51,5%, а 47,5% можна зарахувати до прихильників (з тими чи іншими обмеженнями або застереженнями) [19]. Серед головних загроз агропідприємці назвали можливість втрати найближчим часом частини орендованих нині земель (приблизно 60% респондентів), а в майбутньому – перспектив для розширення землекористування, а власники паїв – загрозу скуповування земель іноземцями (44%) та бізнесменами, що призведе до втрати роботи місцевими жителями (39%). Основою негативного ставлення представників місцевого самоврядування до скасування мораторію є невіра в те, що процес купівлі-продажу землі може бути організовано з урахуванням інтересів усіх зацікавлених сторін, передовсім жителів громад та керівників місцевого самоврядування [20].

Отже, поки діє мораторій на запровадження ринку землі, доцільно розглядати інші варіанти стимулювання інвестицій в аграрний сектор вітчизняної економіки. Науковці пропонують здійснювати пільгове та стимулююче оподаткування в АПК, заходи з

повернення кредитів, утворення сільськогосподарських банків розвитку [21], розбудовувати кредитну систему на селі [22], активізувати державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників, враховувати членство України в Світовій організації торгівлі і перспективи співпраці з ЄС [23]. Деякі кроки з боку уряду у цьому напрямку продовжуються. Наприклад, у 2010 р. було презентовано так званий модельний проект “Нова сільська громада”. Він скерований на розробку та реалізацію демонстраційних програм соціально-економічного розвитку п’яти сільських територіальних громад у п’яти регіонах України, які характеризуються притаманними їм особливостями соціального устрою та ведення господарства: Поліссі (Житомирська область), Карпатському регіоні (Івано-Франківська область), Наддніпрянщині (Черкаська область), на Донбасі (Донецька область) та в Криму [24]. У 2011 р. затверджено Порядок акумулювання сільськогосподарськими підприємствами сум податку на додану вартість на спеціальних рахунках, відкритих у банках [25]. У 2012 р. презентовано Стратегію соціально-економічного розвитку сільських територій “Рідне село” [26].

Доцільно такі програмні документи підкріплювати конкретними інструментами активізації інвестиційного процесу в аграрному секторі. Одним із механізмів, який може дати поштовх у розвитку сільських територій, є використання внутрішніх ресурсів громад у поєднанні з коштами державних фондів. Наприклад, такі можливості надає Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню. Зокрема, він виконує функції дирекції щорічного Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування [27]. У 2012 р. вперше в історії проведення цього конкурсу Державним фондом сприяння місцевому самоврядуванню в Україні спільно із швейцарсько-українським проектом “Підтримка децентралізації в Україні” (DESPRO – Decentralization Support Project) проводилося дистанційне навчання. Метою представленої навчальної платформи було забезпечення продуктивної комунікації між органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, обмін найкращими практиками та знаходження інноваційних рішень для вирішення проблем територіальних громад [28]. Зокрема, завданнями дистанційного навчання були:

- систематизування знань щодо розроблення проектів у рамках Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування;
- ознайомлення із кращими практиками та типовими помилками;
- надання уявлення щодо застосування інструментів проектного менеджменту;
- набуття вмінь комплексного обґрунтування проекту;
- формування практичних навиків оцінювання успішності та моніторингу реалізації проектів;
- започаткування ефективного спілкування між органами місцевого самоврядування з різних регіонів України з допомогою порталу “Ефективна держава”.

Для формування проектних пропозицій важливо оцінити реальний стан, у якому перебуває відповідна сільська територія, означити проблеми, які вимагають першочергового вирішення, і ризики, які загрожують сталому розвитку відповідної території. В умовах зростання глобалізації та пов’язаних із нею викликів економічного, соціального та екологічного спрямування виникає необхідність привернення уваги до підвищення інвестиційної привабливості сільських територій на засадах сталого розвитку. Зокрема, доцільно підходити до підвищення їх інвестиційної привабливості з використанням так званого СВОТ-аналізу, який передбачає визначення сильних сторін (С) відповідної території, її вад (В), обставин (О), якими можна скористатися як вигідними

можливостями розвитку, і труднощів (Т), які стоять на перешкоді змін і які потрібно подолати або ухилитися від них чи пом'якшити відповідні загрози. Це певний діагноз стартових умов для стратегічного планування, оскільки аналіз повинен визначити сильні та слабкі сторони, можливості і загрози для розвитку конкретної території. Доцільно це зробити за такою схемою:

1. Які сильні сторони можна використати для здійснення яких-небудь можливостей?
2. Які слабкі сторони можна виправити, використовуючи які-небудь можливості?
3. Які сильні сторони можна використати для зменшення певних загроз?
4. Які слабкі сторони потрібно виправити, щоб зменшились певні загрози?
5. Які слабкі сторони можна виправити, використовуючи які-небудь сильні сторони?
6. Які можливості можна буде реалізувати, виправивши певні слабкі сторони?
7. Як виправити слабкі сторони, що залишились, і відреагувати на загрози, що залишились?

На підставі результатів аналізу можна визначити місію, стратегічні цілі і завдання об'єкта стратегічного планування. Для вітчизняного сільськогосподарського виробництва сильними сторонами є родючі землі, вигідне географічне розташування, накопичений досвід. Вадами є низький технологічний рівень виробництва, переробки і зберігання продукції, чутливість до змін погодних умов, сезонність виробництва та попиту тощо. Обставинами, якими можна скористатися, є зростання світової потреби у продовольстві, достатність земельних угідь, зростання попиту на продукцію, вирощену без хімічної обробки. Труднощі, які необхідно подолати, багато в чому зумовлюються недосконалістю державного регулювання та усталеною системою стратегічного планування.

Відповідно до засад сталого розвитку, орієнтирами для формування завдань, які стоять перед сільськогосподарською галуззю, є екологізація агропромислового виробництва, запровадження енерго- і ресурсоощадних технологій, які б дали можливість задовольнити потреби внутрішнього та світового ринків у високоякісній, екологічно чистій агропромисловій продукції відповідної вартості. При цьому відповідні заходи повинні бути спрямовані на створення засад для добробуту селян та їхній соціальний захист.

Важливу роль у підвищенні інвестиційної привабливості сільських територій може відіграти проведення адміністративно-територіальної реформи в Україні. При цьому важливо, щоби було враховано європейські стандарти, які передбачають існування регіональної власності та регіональних податків. Відповідні нормативні акти, які будуть стосуватися адміністративно-територіальної реформи, повинні базуватися на громадській теорії місцевого самоврядування, яка є методологічною основою чинної Конституції. Суб'єктами управління в сільських територіях є як органи державної влади (місцеві державні держадміністрації та галузеві і міжгалузеві міністерства та відомства), так і органи місцевого самоврядування на рівні області, району, населеного пункту. Наприклад, оздоровчо-рекреаційні та туристичні функції сільських поселень у горах, приморських курортних зонах, а також економіко-політичні функції прикордонних сільських територій перебувають в зоні уваги державних органів. Інші функції сільських територій є об'єктом уваги органів місцевого самоврядування. Враховуючи те, що на місцевому рівні краще відомо про можливості розвитку сільських територій, стратегічне планування доцільно проводити комплексно: районні стратегії повинні враховувати

стратегічні напрями розвитку конкретних первинних сільських територій, регіональні стратегії – формуватися на базі районних, а загальнодержавні – на базі обласних. Проте важливо, щоб відбувалося узгодження і в зворотному порядку: стратегії нижчого рівня повинні враховувати основні засади стратегій вищого рівня. Децентралізація і перенесення відповідальності за вирішення соціально-економічних питань на локальний рівень є загальною тенденцією світового розвитку. Тому доцільно здійснювати стратегічне планування розвитку сільських територій знизу догори відповідно до принципу субсидіарності, який передбачає втручання вищих владних структур тільки у випадках, коли організуючий вплив суб'єктів нижчої владної ланки є неефективним.

Отже, сприяння інвестиційній привабливості сільських територій можливе за умови залучення зацікавлених сторін у досягненні відповідних цілей, кластеризація, спеціалізація і кооперація підприємств АПК, що дасть змогу перетворити виробництво та переробку сільськогосподарської продукції у рентабельний вид вкладення коштів.

Висновки

Активізація інвестиційної діяльності в АПК можлива за умови поєднання державного регулювання та ініціативи сільських громад. Поштовхом у розвитку конкретної території може стати реалізація проєктів, які фінансуються із залученням коштів державних фондів. Орієнтирами з реалізації інвестиційних проєктів у сільській місцевості повинні бути засади сталого розвитку, насамперед екологізація сільськогосподарського виробництва. Прийняття рішень про цілі розвитку і реалізацію відповідних інвестиційних проєктів доцільно виконувати з використанням СВОТ-аналізу, який дає можливість визначити сильні сторони відповідної території, її вади, обставини, якими можна скористатися як вигідними можливостями розвитку, і труднощі, які стоять на перешкоді змін і які потрібно подолати.

Перспективами подальших досліджень є конкретизація напрямів, які заслуговують першочергової уваги у контексті вкладення коштів відповідно до пріоритетів сталого розвитку сільських територій.

Література

1. Білоконь В. М. Удосконалення конкурентоспроможності кон'юнктури ринку сільськогосподарської продукції [Електронний ресурс] / В. М. Білоконь ; Уманський державний аграрний університет. — Режим доступу : <http://www.confcontact.com/2008jule/bilokon.php>.
2. Іваночко Я. Село кинули напризволяще / Я. Іваночко // Львівська Пошта [Електронний ресурс]. — 2011. — № 31 (1063). — 22 берез. — Режим доступу : <http://www.lvivpost.net/content/view/10093/269/>.
3. Гайдуцький А. П. Прямі іноземні інвестиції в аграрному секторі економіки України / А. П. Гайдуцький // Економіка АПК [Текст]. — 2009. — № 12. — С. 91—95.
4. Дем'яненко С. Ринок землі має запрацювати / С. Дем'яненко // Урядовий кур'єр [Електронний ресурс]. — 2011. — 3 листоп. — Режим доступу : <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/rinok-zemli-maye-zapracyuvati/p/>.
5. Актуальні проблеми аграрної реформи в Україні в умовах системної кризи світової економіки [Текст] / за ред. І. Г. Кириленка ; Координаційна рада з питань аграрної політики при Кабінеті Міністрів України ; Аналітично-дорадчий центр Блакитної стрічки Програми Розвитку Організації Об'єднаних Націй. — К. : Інститут розвитку аграрних ринків, 2009. — 136 с.

6. Державне регулювання економічних відносин в умовах глобалізації [Текст] : [монографія] / М. А. Латинін, Т. М. Лозинська, С. В. Майстро [та ін.] ; за заг. ред. д. держ. упр., проф. М. А. Латиніна. — Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2011. — С. 86—102.
7. Саблук П. Т. Роль державної аграрної політики у підвищенні ефективності агропромислового виробництва / П. Т. Саблук // Вісник аграрної науки [Текст]. — 2006. — № 12 (спец. вип.). — С. 103—105.
8. Регіональна політика розвитку аграрної сфери [Текст] : монографія / Г. І. Мостовий, А. М. Анічин, Г. О. Андрусенко [та ін.] ; за заг. ред. проф. Г. І. Мостового. — Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ “Магістр”, 2004. — 292 с.
9. Чемерис А. О. Стратегічне управління сільськогосподарським виробництвом [Текст] : монографія / А. О. Чемерис, В. В. Галанець. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2003. — 160 с.
10. Крайник О. П. Ендогенна складова реформування механізму залучення інвестицій в економіку регіону / О. П. Крайник // Модернізація системи державного управління: теорія та практика [Текст] : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (20 квітня 2012 р., м. Львів) : у 2 ч. Ч. 1 / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2012. — С. 460—464.
11. Влах М. Р. Проблеми і напрямки сталого розвитку сільських територій / М. Р. Влах, Т. О. Коропецька // Модернізація системи державного управління: теорія та практика [Текст] : матер. наук.-практ. конф. за міжнар. уч. (20 квітня 2012 р., м. Львів) : у 2 ч. Ч. 1 / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2012. — С. 417—421.
12. Регіонально-адміністративний менеджмент [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / д. е. н., проф. О. Ю. Амосов [та ін.] ; заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. В. В. Мамонової ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. — Х. : Магістр, 2010. — 188 с.
13. Павлов О. Сільські території: структура та функціональне призначення / О. Павлов // Актуальні проблеми державного управління [Текст] : зб. наук. пр. — Вип. 3(19). — Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2004. — С. 256.
14. Чернятін А. С. Державне регулювання інвестиційної привабливості АПК на регіональному рівні в Україні [Текст] : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. кандидата наук з державного управління / А. С. Чернятін. — Х. : ХарРІДУ НАДУ, 2012. — 22 с.
15. Инвестиции в сельское хозяйство Украины // Z-Украина [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://zet.in.ua/economic/otrasli/apk/investicii-v-selskoehozyajstvo-ukrainymln-usd/>.
16. Методичний посібник для учасників Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування у 2012 р. [Текст]. — К. : Державний фонд сприяння місцевому самоврядуванню в Україні (Дирекція Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування), 2012. — 38 с.
17. Грицак Я. Клановість – не прокляття / Я. Грицак // Персонал плюс [Текст]. — 2011. — № 20 (426). — 25–31 трав.
18. Лише ринок земель допоможе знайти ефективного власника землі, який сприятиме залученню інвестицій, збереженню села та раціонально використовуватиме землю [Електронний ресурс] / Земельна спілка України ; Держземагентство (29.04.2011 р.). — Режим доступу : http://www.zsu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1909:2011-04-29-10-18-36&catid=43:2010-11-28-09-53-22&Itemid=69.

19. Соціологічне дослідження з оцінки проведення земельної реформи (2011 р.) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zemreforma.info/index.php?option=com_content&view=article&id=512%3A-2011-&catid=67%3A2011-03-27-17-18-44&lang=uk.

20. Ринок земель: вірою – не вірою [Електронний ресурс] / Український незалежний центр політичних досліджень (11.10.2011 р.). — Режим доступу : <http://www.ucipr.kiev.ua/publications/5378>.

21. Кушнір І. В. Фінансово-кредитне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України [Текст] : монографія / І. В. Кушнір. — Миколаїв : Миколаївська обласна друкарня, 2011. — 122 с.

22. Іртіщева І. О. Фінансово-кредитне забезпечення аграрного сектору: питання теорії і практики [Текст] : монографія / І. О. Іртіщева, М. І. Стегней. — Миколаїв : Дизайн та поліграфія, 2009. — 152 с.

23. Стегней М. І. Сучасні проблеми вітчизняного агробізнесу в умовах СОТ і ЄС / М. І. Стегней // Науковий вісник ЛНАУ [Електронний ресурс]. — № 15. — Луганськ : Луганський національний аграрний університет, 2010. — Режим доступу : http://www.nbv.gov.ua/portal/chem_biol/nvlnau/Ekon/2010_15/stegnei.pdf.

24. Мінагрополітики: Відбулася презентація Комплексної Державної програми реформ та розвитку сільського господарства України та Галузевої програми соціально-економічного розвитку сільських територіальних громад (модельний проект “Нова сільська громада”) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://jurliga.ligazakon.ua/news/2010/6/16/26025.htm>.

25. Про затвердження Порядку акумуляування сільськогосподарськими підприємствами сум податку на додану вартість на спеціальних рахунках, відкритих у банках [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України № 11 від 12.01.2011 р. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/11-2011-p>.

26. Реалізація ініціативи “Рідне село” сприятиме формуванню середнього класу в українському селі [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://minagro.gov.ua>.

27. Державним фондом, який виконує функції дирекції Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування, розпочато реєстрацію проектів та програм на Всеукраїнський конкурс 2012 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://municipal.gov.ua/news/show/id/257>.

28. Методичний посібник для учасників Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування у 2012 році... — 38 с.

Ye. Matviyishyn,

Yu. Fabryka

INCREASING OF INVESTMENT CLIMATE IN RURAL AREAS AS A PRIORITY OF STRATEGIC PLANNING OF THEIR DEVELOPMENT

Problems of activization of rural areas development are considered. The ways of investment attraction in the agricultural sector of the domestic economy are analysed. It is also suggested to implement projects that are financed from public funds. The expediency of strategic planning realization for rural areas development under the principle of subsidiarity is shown.

Key words: agriculture sector, rural areas, investment attractiveness, sustainable development and strategic planning.